

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Η απάντηση των μαθητών/τριών θα βασιστεί στα ακόλουθα στοιχεία του κειμένου:

- ο η συμμετοχή του γονιού είναι θεμελιώδης στο να βοηθήσει το παιδί να διαμορφώσει μια σωστή και υγιή αντίληψη για τον εαυτό του
- ο Οι γονείς μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη υγιούς αυτοεκτίμησης, δείχνοντας ενθάρρυνση και ικανοποίηση σε πολλούς τομείς. Καλό είναι να μην εστιάζουν σε έναν συγκεκριμένο τομέα, π.χ. στο να τα πάει καλά σε ένα τεστ ορθογραφίας, γιατί έτσι το παιδί μπορεί να συνδέσει την προσωπική του αξία με το βαθμό του τεστ.
- ο Οι γονείς είναι οι πρώτοι και πιο σημαντικοί παιδαγωγοί, οπότε έχουν τη μεγαλύτερη επιρροή στη διαμόρφωση της αυτοεκτίμησης του παιδιού.
- ο Μπορούν να φτιάξουν ένα «αποθεματικό αυτοεκτίμησης», όπου το παιδί θα αποθηκεύει πολλά θετικά πράγματα για τον εαυτό του. Στα επόμενα χρόνια αυτό το αποθεματικό θα αντισταθμίσει τις αρνητικές εμπειρίες που αναπόφευκτα θα έχει.

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Αιτιολόγηση: Η καλή αυτοεκτίμηση είναι η προστασία του παιδιού απέναντι στις προκλήσεις της ζωής. Τα παιδιά που γνωρίζουν τις δυνατότητες και τις αδυναμίες τους και νιώθουν καλά με τον εαυτό τους, έχουν γενικά μεγαλύτερη ευκολία να διαχειριστούν συγκρούσεις και να αντισταθούν σε αρνητικές επιρροές. Συνήθως χαμογελούν πιο εύκολα,

απολαμβάνουν τη ζωή, έχουν ρεαλισμό και αισιοδοξία: το χωρίο «Τα παιδιά... και αισιοδοξία» αιτιολογεί τη θεματική περίοδο «Η καλή αυτοεκτίμηση... προκλήσεις της ζωής». Ελλείπει η λέξη/φράση «διότι» ή «Αυτό συμβαίνει διότι». Στόχος της συγγραφέα είναι να στηρίξει με επιχειρήματα τη θέση «Η καλή αυτοεκτίμηση είναι η προστασία του παιδιού απέναντι στις προκλήσεις της ζωής» και να αποδείξει την αλήθεια της.

Αντίθεση: « ...Αντίθετα, τα παιδιά με χαμηλή αυτοεκτίμηση έχουν την τάση να βιώνουν τις προκλήσεις με μεγάλο άγχος και απογοήτευση και δυσκολεύονται να βρουν λύσεις στα προβλήματα. Μπορεί να σκέφτονται π.χ. «Δεν είμαι καλός» ή «Δεν μπορώ να κάνω τίποτα σωστά», οπότε γίνονται παθητικά, αποσύρονται ή παθαίνουν κατάθλιψη. Όταν αντιμετωπίζουν μια νέα πρόκληση μπορεί να σκέφτονται αμέσως «Δεν μπορώ»: Η συγγραφέας αντιπαραθέτει τα παιδιά με καλή αυτοεκτίμηση και τις συμπεριφορές τους με αυτά που έχουν χαμηλή αυτοεκτίμηση και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Η αντίθεση καθίσταται εμφανής από τη χρήση του επιρρήματος «αντίθετα». Στόχος της είναι να συμπληρώσει και να ενισχύσει την αιτιολόγηση που προηγήθηκε. Με τη σύγκριση ισχυροποιείται ο προβληματισμός του δέκτη, διότι του δίνεται το ερέθισμα να συσχετίσει καταστάσεις και συμπεριφορές με το ζητούμενο, που είναι η καλή (θετική) αυτοεκτίμηση του παιδιού.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Και στις δύο περιπτώσεις το ύφος είναι προφορικό και απλό εξασφαλίζοντας την αμεσότητα και μεγαλύτερη πειστικότητα του λόγου, διότι πρόκειται για φράσεις που θα έλεγε ή θα σκεφτόταν το παιδί ή οι γονείς στην καθημερινότητα και όχι η καλλιεργημένη ενήλικη συντάκτης ενός άρθρου.

Μετασχηματισμός των αποσπασμάτων:

να σκέφτονται αμέσως «Δεν μπορώ»: να σκέφτονται αμέσως ότι αδυνατούν να πετύχουν.

στο να τα πάει καλά: στο να επιτύχει.

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Οποιαδήποτε διαπίστωση από τους/τις μαθητές/τριες θεωρείται αποδεκτή, εφόσον μπορεί να συσχετιστεί/ τεκμηριωθεί με στοιχεία/ χωρία του κειμένου, χωρίς να δίνεται με τρόπο αυθαίρετο.

Στο λογοτεχνικό κείμενο η εφηβεία αποτυπώνεται ως «παραμύθι της άνοιξης», ως ανάμνηση στιγμών της Κυριακής στην εκκλησία του Αγίου Σπυρίδωνα, όταν οι έφηβοι ανέβαιναν τα σκαλοπάτια ή κατέβαιναν στον κήπο της εκκλησίας με τους ήχους από τις καμπάνες να μοιάζουν με συναυλία στα αυτιά τους, καταργώντας τον χρόνο και έχοντας ως μόνη πραγματικότητα τα γερά τους κορμιά, τα όνειρά τους και την αθώα και ουτοπική πίστη τους σε μια αιώνια νιότη, χωρίς να υποψιάζονται τη φθορά (*το παραμύθι της άνοιξης, με τις καμπάνες... σε μιαν εξάισια μουσική συναυλία, όταν δεν υπήρχε χτες... μιας άνοιξης αιώνιας*).

Για το δεύτερο σκέλος της απάντησης οι μαθητές μπορούν να απαντήσουν βιωματικά ή/και διαπιστωτικά, εντοπίζοντας ομοιότητες και διαφορές με τον τρόπο που βλέπει την εφηβεία ο ποιητής, παραθέτοντας τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους και αιτιολογώντας τη θέση τους βασιζόμενοι σε σημεία του ποιήματος που τους άγγιξαν συναισθηματικά ή όχι.